

Tantárgy neve: Gyakorlatkísérő szeminárium 2 (+ Szakmai gyakorlat 2)	Jellege: kötelező	Kreditek: 3 (+ 2)	Tantárgykód: WPED307 (+ WPED308)
Tantárgyfelelős: Tóth Tamás, PhD, egy. adjunktus	Munkaforma: szeminárium (+ terepmunka)	Óraszám: N: 30 / L: 12 (+ N: 30 / L: 15)	Értékelés: gyakorlati jegy (+ aláírás)

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók – szakmai tudásuk gyarapítása, elmélyítése céljából – egy összefüggő külső gyakorlaton vesznek részt. Az összefüggő külső gyakorlat második eleme: terepmunka egy középiskolában. A középiskolai gyakorlatvégzés célja, hogy a hallgatók a kiválasztott középfokú intézményben megfigyeléseket végezzenek, az intézmény életét, az ott folyó pedagógiai tevékenységeket bemutató dokumentumokat összegyűjtsék, elemezzék, majd ezek alapján egy átfogó képet alkossanak az intézmény történetéről, céljairól, erősségeiről és problémáiról.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

Ismeretek: A hallgató ismeri a főbb intézmény- és dokumentumelemzési megfontolásokat, módszereket. *Képesség:* A hallgató – az általa gyűjtött anyagban – felismer mintázatokat és elemzi azokat, fel tud fedezni „látszat mögötti” struktúrákat és folyamatokat, és ezeket képes akár tudományos ismereteihez, szakszövegolvasási élményeihez is kapcsolni. *Attitűd:* A hallgató mind a terepmunkája, mind az elemző munka során a lehető legkomolyabban figyelembe veszi szakmai gyakorlatának (kutatás-)etikai aspektusát. *Autonómia és felelősség:* A hallgató folyamatosan reflektál saját szerepére és pozíciójára a szakmai gyakorlat során.

Kötelező irodalom:

- FREIRE, Paulo: *Az elnyomottak pedagógiája*. London: Penguin Books, 1993. (Részletek)
- HUNYADI Györgyné - M. NÁDAS Mária - SERFŐZŐ Mónika: *Fekete pedagógia: Értékelés az iskolában*. Budapest: Augmentum. 2006. (Részletek)
- KISS Viktor: *Marx & Ideológia*. Budapest: L'Harmattan, 2011. (Részletek)
- KISS Viktor: *Politika a spektakulum korában. Politikatudományi Szemle*, 2016, XXV(2), 7–28. (Részletek)
- MÉSZÁROS György: *Pedagógiai Etnográfia*. Budapest: ELTE PPK, 2017. (Részletek)

Kurzustematika (L):

A tantárgy problémaköre, kérdésfelvetései:

Bármilyen iskolába lépünk is be, először mindig az intézmény klímája “szúr szemet”, amelyen keresztül kitapinthatóvá válik az iskola *rejtett tantervének* pedagógiai valósága. Hazai és nemzetközi kutatások tömkelege szól arról, hogy a rejtett tanterv mélyebben és gyökeresebben határozza meg az iskola életvilágát, mint az iskola működését szabályozó dokumentumok együttesen. A rejtett tanterv (bár nem létezik írott formában és nem is feltétlenül tudatosul) mégiscsak ott tornyosul jéghegyként a pedagógiai mindennapok felszíne alatt. Az iskolát átjáró meghatározott erkölcsi, etikai világkép, életeszmény, szokás- és normarendszer, személyes narratívák, rituálék és személyközi kapcsolatok alakítják ki az iskola sajátos, láthatatlan struktúráit. Az iskola rejtett tanterve döntően befolyásolja a pedagógiai folyamatokat és viszonyokat, a személyközi kapcsolatokat, és az iskoláról kialakított (elbeszél) narratívákat is. De vajon hogyan férhetünk hozzá ehhez a rejtett pedagógiai világhoz? Milyen viszonyban áll ez, ami nem látható, a mindennapi pedagógiai gyakorlattal? Hogyan határozzák meg a „felszín alatti” folyamatok az iskola életét?

A tantárgy fő mondanivalója:

A tárgy arra kíván rámutatni, hogy a terepmunka során végzett megfigyelések által nemcsak a kimondott és leírt szavakhoz, a látható gyakorlatokhoz és a kitapintható pedagógiai struktúrákhoz nyelhetünk hozzáférést, hanem gondos elemzőmunkával leleplezhetővé válnak a kimondatlan szavak, láthatatlan folyamatok és rejtett pedagógiai struktúrák is. A tárgy fő üzenete, hogy ez a látszat mögött megbúvó valóság nagymértékben hozzátartozik a hatalom és az ideológia kérdésköréhez.

A kurzus során a hallgatókkal közösen járjuk körül és elemezzük szakmai gyakorlatuk tapasztalatait, különös tekintettel a „látszat és valóság” pedagógiai és társadalomkritikai problémakörére. A kurzus gyakorlati támogatást is nyújt a hallgatóknak (dokumentumelemzés, intézményválasztási szempontok, stb.)

Követelmények, értékelés:

A szeminárium csak a WPED308-es kódszámú szakmai gyakorlattal együtt teljesíthető azoknak a hallgatóknak, akik az órák 80%-án részt vettek. A gyakorlati jegy odaítéléséhez be kell nyújtani

- szeptember 28-ig a terepmunka elvégzésére kiválasztott intézmény vezetőjének befogadó nyilatkozatát,
- a szorgalmi időszak végéig a terepmunkát irányító mentortanár értékelését, valamint egy a terepmunkát elemző dolgozatot

A hallgatók a félév végén benyújtott dolgozatra kapnak érdemjegyet.

Kurzus hirdetője:

WJLF Neveléstudományi tanszék

Félév:

2019/20. őszi szemeszter

Oktató:

Tóth Tamás PhD, egy. adjunktus